

Skúsenosti z činnosti MAS v programovacom období 2007 – 2013 a budúcnosť CLLD a LEADER

Ing. Juraj Ondračka
Národná Sieť Slovenských Miestnych Akčných Skupín
LEADER FEST 21.06.2013

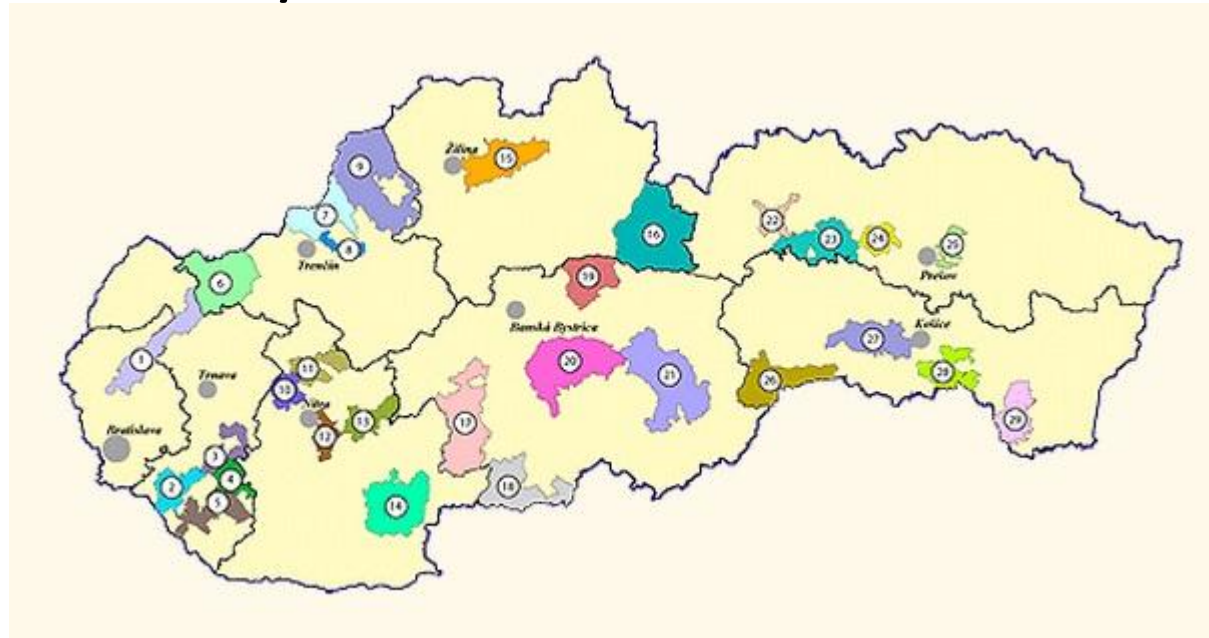

Štart

LEADER 2007 - 2013

- Výber MAS – 2 kolový proces
- Vybraných 29 MAS
- 2009 – 14 MAS / 2010 – 15 MAS

História LEADER v EU

Stage	Duration	Funds	Budget (EUR)	LAGs
Leader I	1991– 1993	EAGGF-Guidance, ESF, ERDF	450 million	217
Leader II	1994- 1999	EAGGF-Guidance, ESF, ERDF	1.7 billion	821 ELARD was born
Leader+	2000- 2006	EAGGF- Guidance	2.1 billion	893 in EU-15 (+ 250 in the Leader+type measure 2004- 2006) in 6 MS
„Leader axis“	2007- 2013	EAFRD	5.5 billion → 6% of the EAFRD funding	2 300 in EU-27 + 300 FLAGS
CLLD	2014- 2020	CSF Funds	Min. 5% of EAFRD + ???	3 000? Rural, fisheries, urban

Pozitíva nastavenia PRV

- Nastavenie Chodu MAS,
- Preplácanie ŽoP na PPA
- Možnosť vrátenia DPH pre obce
- Metóda LEADER vo svojej podstate má mnoho pozitív – spájanie komunit a regiónov, udržiavanie tradícií, myslenie „zdola nahor“

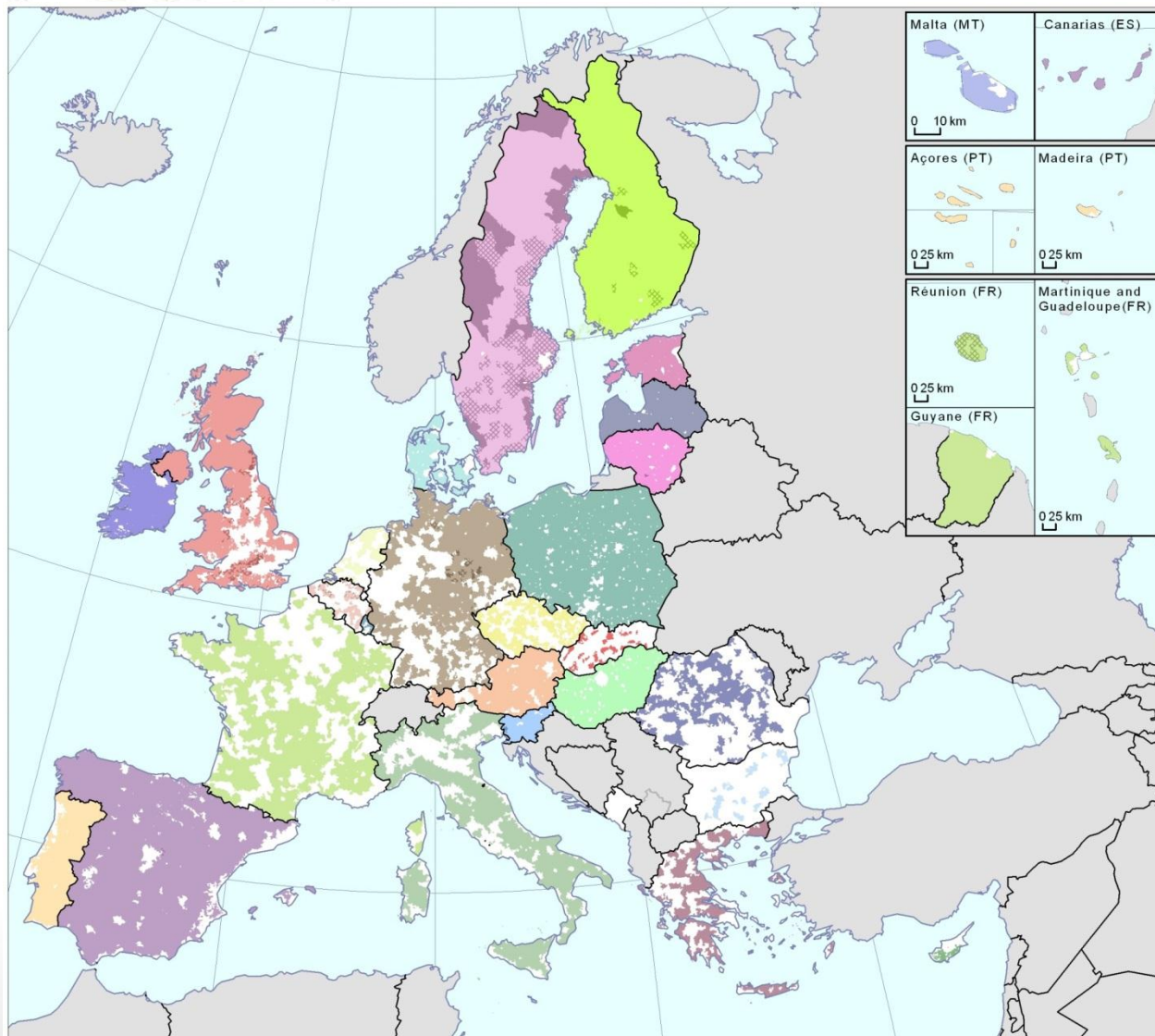
Negatíva nastavenia PRV

- Rovnaké financovanie všetkých MAS bez ohľadu na veľkosť územia, počet obcí
- Len 3,13% z PRV 79 013 206 EUR
- Malé pokrytie Slovenska
- Opatrenia osi 3 – nútenie do podpory predovšetkým verejného sektora
- Nemožnosť implementácie celej integrovanej stratégie
- Nemožnosť žiadať na priamo ak ste na území MAS

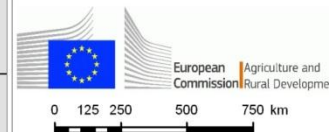
Pokrytie MAS v EU

LEADER
Local Action Groups
Draft version

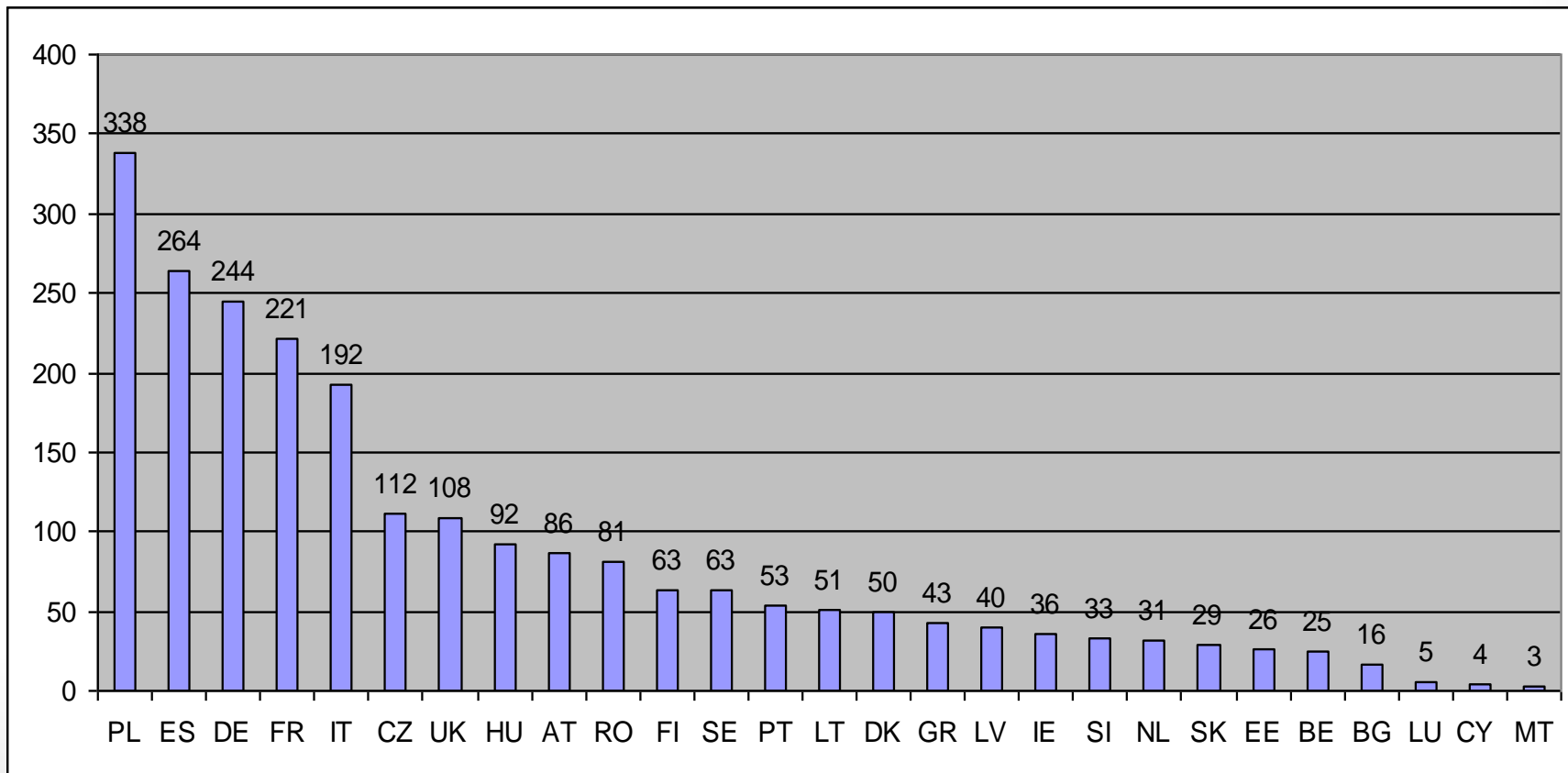
Geographical coverage of LAGs
based on the LAU2
(Local Administrative Units).

Cartography:
DG AGRI GIS-Team 05/2012
© EuroGeographics for the administrative boundaries

Počet MAS v rámci členských štátov 9/2012

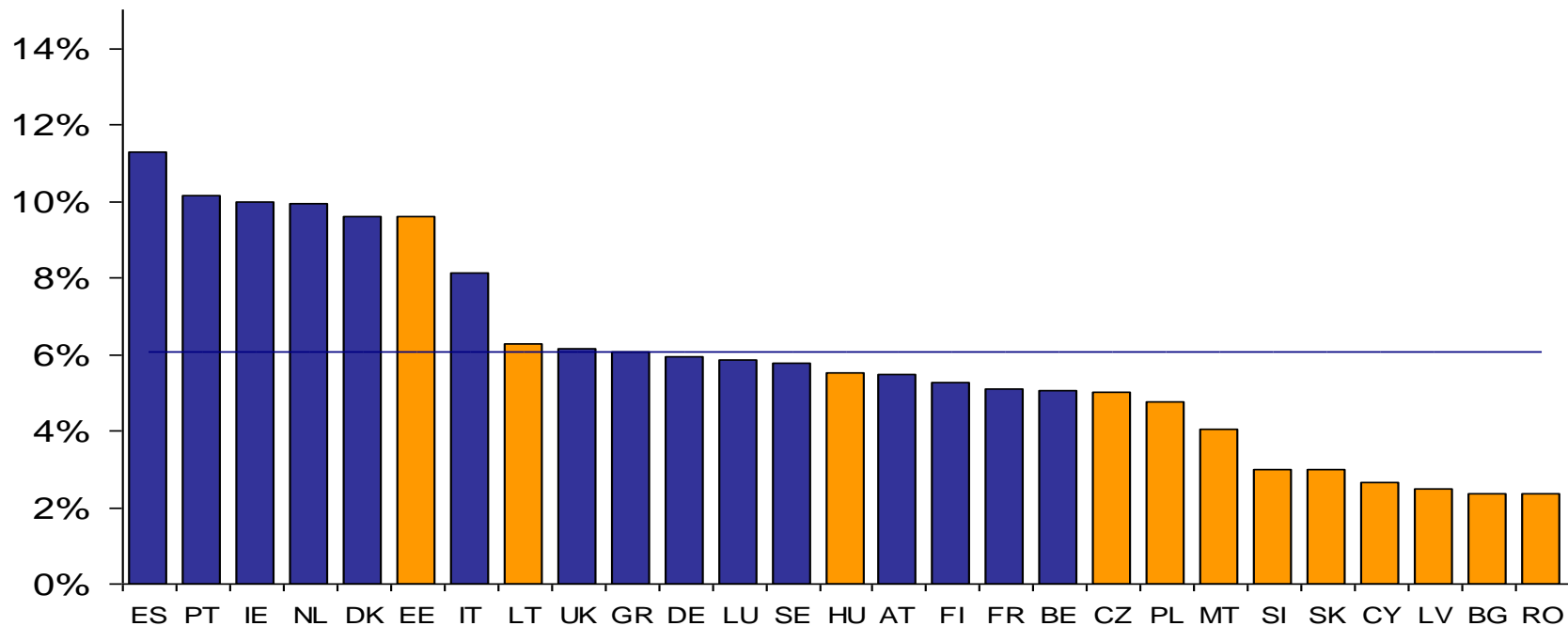

LEADER

2007 – 2013

- Plánované výdavky na LEADER v členských štátoch (EPFRV financovanie: Ø 6,1%)

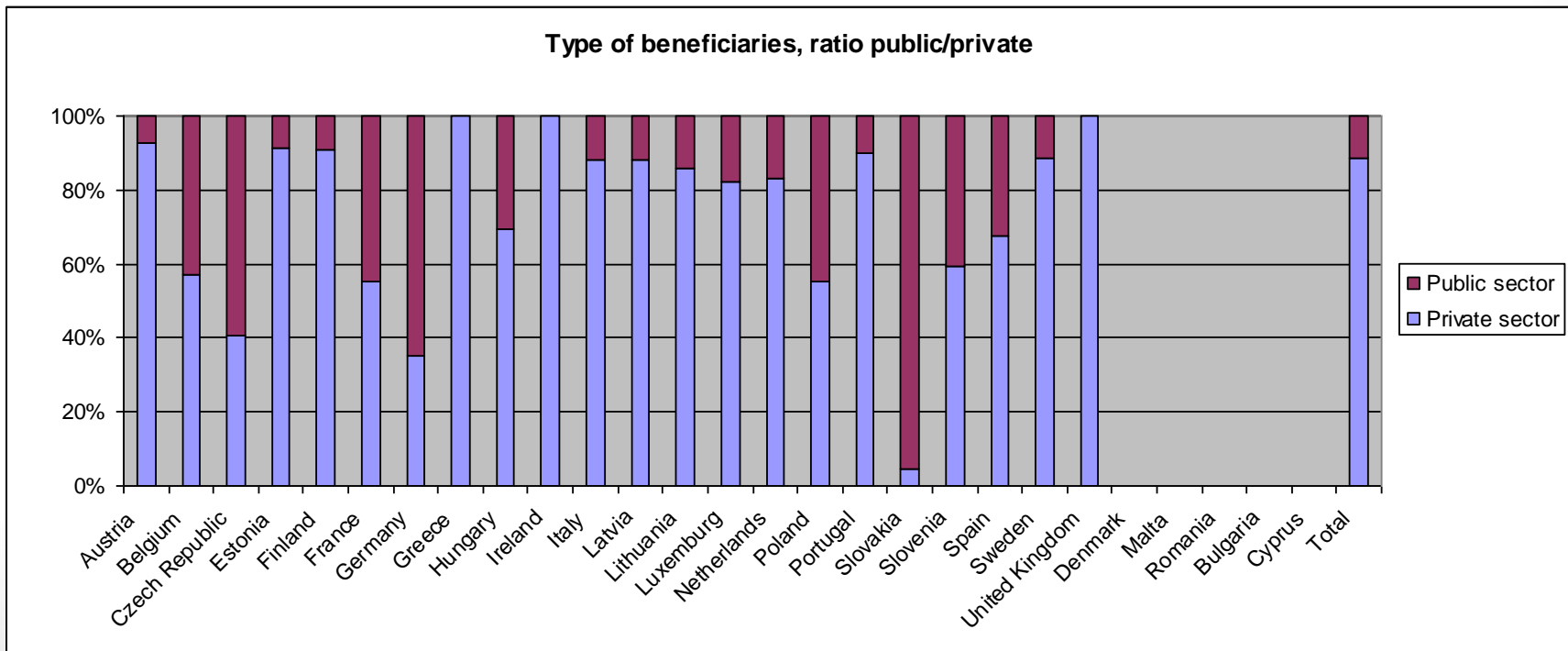

Problémy

Najvyššia miera kritiky Európskej komisie k SK implementácii – pomer výdavkov na súkromný a verejný sektor – výrazné nepochopenie princípu LEADER – nemá nahrádzať úlohu štátu v rozvoji obcí

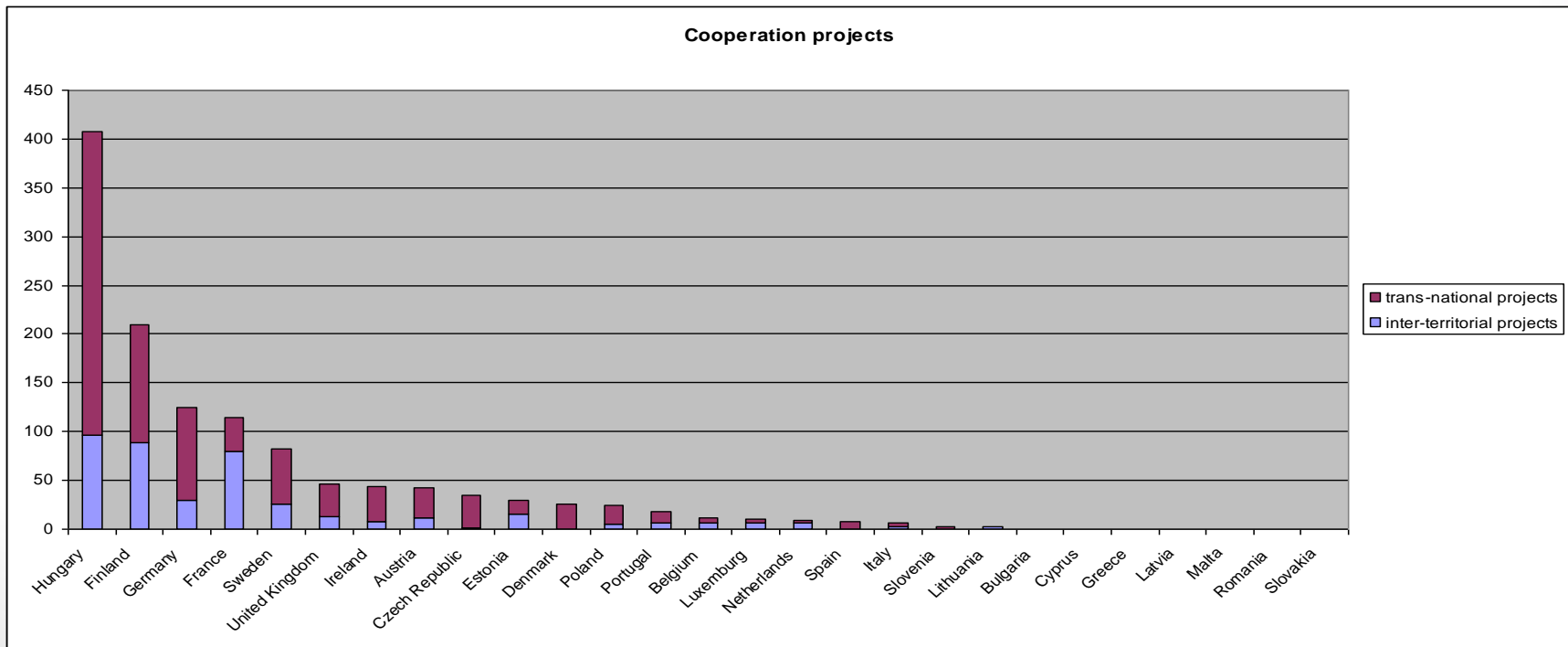

Problémy

Ďalší problém – projekty spolupráce – nefunkčnosť, neefektívnosť, zlé delenie prostriedkov – zámer aby sa „dostalo“ na každú MAS nemá efektívny dopad, projekty podávalo malé percento MAS a bolo obmedzené nízkym rozpočtom – nezaujímavý partner pre ostatné štáty. V novom Usmernení už je veľa vecí vylepšených.

Implementácia LEADER

Opatrenia OSI 3, ktoré môže LEADER implementovať na Slovensku

- 3.1. Diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam
- 3.2.A Podpora činností v oblasti cestovného ruchu
- 3.2.B Podpora činností v oblasti cestovného ruchu
- 3.3 Vzdelávanie a informovanie
- 3.4.2. Obnova a rozvoj obcí
 - 3.4.1. Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo

Pozitíva

Implementácie ISRU

- Šikovní MAS naplňa jednak monitorovacie ukazovatele a venuje sa územiu
- Dobrá spolupráca s hodnotiteľmi PPA
- Vysoký záujem konečných prijímateľov o čerpanie
- Väčšina MAS veľmi úspešne implementuje svoje stratégie a naplňa dotáciu
- Administratívna náročnosť je priemerná
- Možnosť aktualizácie stratégie

Negatíva Implementácia ISRU

- Dlhé hodnotenie projektov zo strany PPA – 10 – 12 mesiacov
- Nemožnosť aktualizácie monitorovacích ukazovateľov
- Neustála zmena Usmernení akt. verzia č. 13
- Nedodržanie princípu „zdola nahor“

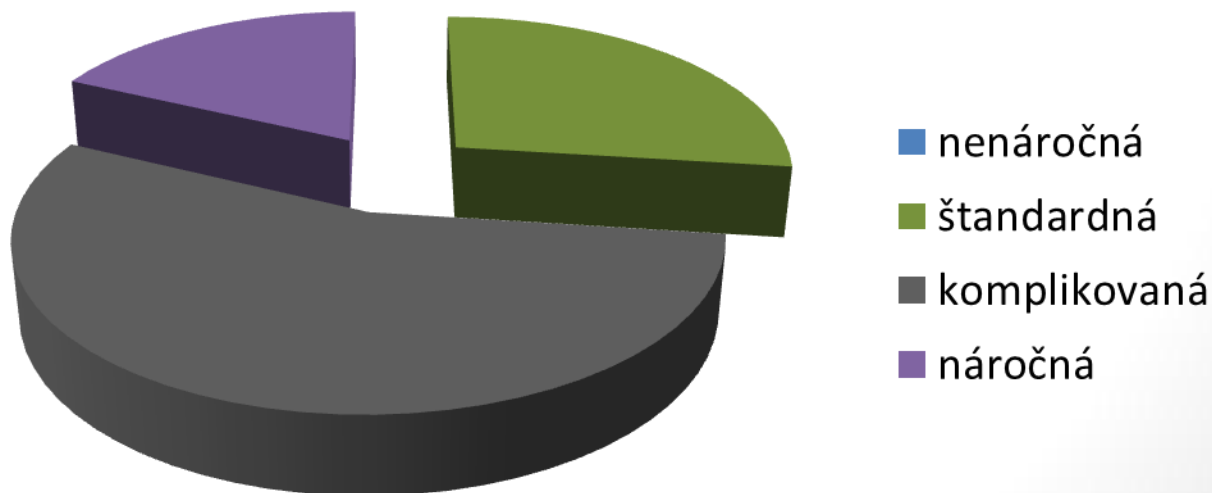

Prieskum MAS

MAS hodnotia metodiku – osnovu spracovania ISRU ako:

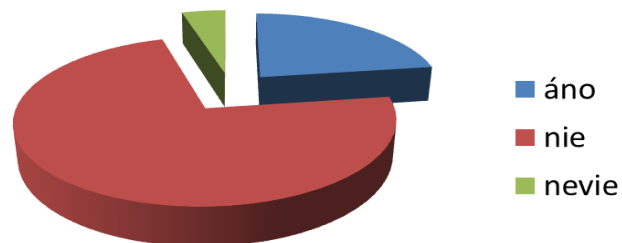
- nenáročnú 0 %
- štandardnú 27 %
- zbytočne komplikovanú 55 %
- veľmi náročnú a zložitú 18 %

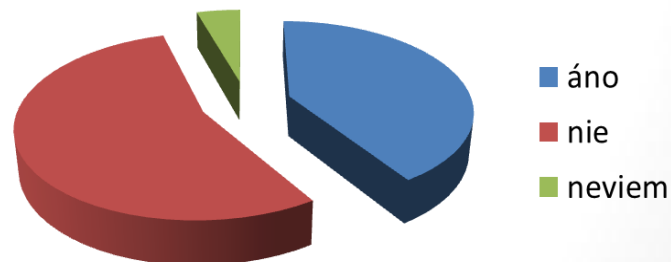
Považuje MAS za správne rovnakú výšku financií na implementáciu ISRU pre každú MAS

áno	5	22,7 %
nie	16	72,7 %
nevie	1	4,6 %

Považuje MAS za správne spôsob hodnotenia a výberu MAS

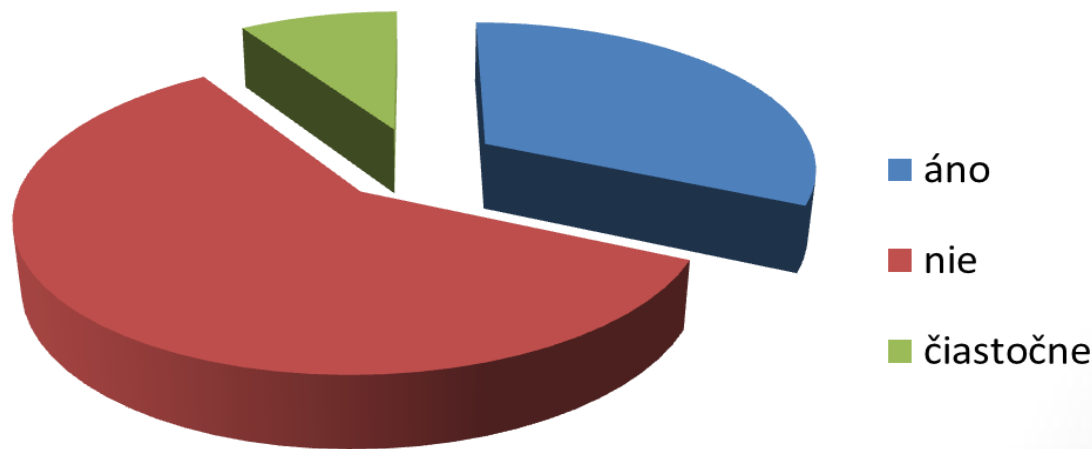
áno	9	40,9 %
nie	12	54,5 %
nevie	1	4,6 %

Považuje MAS za dobrý a výhodujúci výber opatrení (os 3 PRV) pre implementáciu cez Leader ?

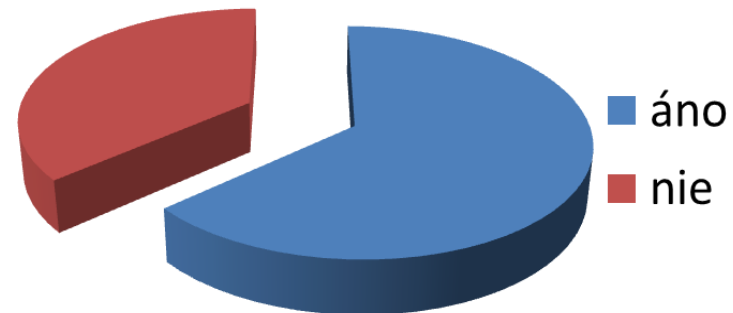
áno	7	31,8 %
nie	13	59,1 %
čiastočne	2	9,1 %

Iné opatrenia v ISRU okrem opatrení PRV má:

áno	14	63,6 %
nie	8	36,4 %

ROP, OP ŽP, OP KaHR

OP Vzdelávanie,

programy cezhraničnej spolupráce,

štátne fondy a grantové programy jednotlivých rezortov a úradu vlády

Podnety MAS do budúcnosti

**91 % MAS je za to,
aby podpora ISRU bola diferencovaná,
a to kombináciou viacerých kritérií:**

Kritéria	Počet MAS
podľa počtu obyvateľov	10
podľa sociálnej situácie (miery nezamestnanosti)	8
podľa počtu obcí	8
podľa hustoty osídlenia (príp. miery vidieckosti)	9
podľa ďalších kritérií (pripravenosť územia MAS, doterajšie skúsenosti MAS, napĺňanie ISRU, hodnotenia MAS, rozloha územia MAS...)	4

Budúcnosť LEADER - CLLD

Čo je to CLLD?

- **Community led local development – komunitne vedený miestny rozvoj /Miestny rozvoj riadený spoločnosťou**
- Nariadenie EK - inovatívna metóda na podporu regiónov vytváraním partnerstiev zdola nahor na základe tzv. multifondu, ktorého hlavným výstupom sú integrované projekty s čo najvyšším efektom
- Nástrojom CLLD by sa mal stať LEADER

Budúcnosť LEADER - CLLD

- **Základné rysy CLLD:**

Miestna stratégia „šitá na mieru“

Zameraný na konkrétne subregionálne územie

Integrovaný prístup

Zapojenie sektorov – verejný, ziskový, neziskový –
multisektorové oblasti

Prierezový prístup – na úrovni opatrení OP a
viacerých fondov

METÓDA na zapájanie partnerov miestnej úrovne
na rozvoj daného regiónu

Budúcnosť LEADER - CLLD

LEADER - Metóda, ktorá efektívnym spôsobom rieši potreby daného územia na základe nasledovných princípov:

- Existujúca stratégia miestneho rozvoja
- Partnerstvo medzi verejným, súkromným a občianskym sektorom na miestnej úrovni tvoriace MAS
- Prístup „zdola-nahor“

Výhody použitia CLLD

- Miestni aktéri lepšie poznajú miestne problémy, ktoré je potrebné na danom území riešiť
- Možnosť mobilizácie miestnych zdrojov na základe prístupu „zdola-nahor“
- Nevyhnutnosťou úspechu projektu je vzájomná spolupráca daných aktérov a sektorov

CLLD

Prečo využiť CLLD ako samostatnú os v rámci operačného programu?

maximálna výška spolufinancovania podľa odseku 3 čl. 110, odst. 5 Nariadenia **na úrovni prioritnej osi sa zvýši o 10 percentuálnych bodov**, keď sa všetko v rámci prioritnej osi dosahuje prostredníctvom finančných nástrojov alebo **cez miestny rozvoj riadený spoločenstvom**, čím efektívne znížime výdavky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie z národných zdrojov.

Budúcnosť LEADER - CLLD

- Integrované a multisektorové aktivity
- Inovatívny prístup
- Nadnárodná a národná spolupráca
- Sieťovanie

CLLD

Využitie CLLD v rámci ERDF

- podpora infraštruktúry a produktívne investície
- Podpora vidieckych služieb, diverzifikácie
- Zhodnotenie a uvádzanie na trh miestnych produktov a miestnych potravinárskych výrobkov
- Zlepšenie životného prostredia
- Malá infraštruktúra
- Obnova vidieka
- Podpora vidieckej turistiky

CLLD

- Regionálne značenie
- Podpora pre malé a stredné podniky
- Vytvorenie nových pracovných miest

/V rámci LEADER+ (2007 – 2013) napr. vo Valencii, Španielsko, 8 MAS investovalo 41,2 miliónov EUR na vytvorenie 1012 dlhodobu udržateľných pracovných miest

V Írsku 11 MAS vytvorilo s investíciami 21 mil. Eur 1 445 dlhodobu udržateľných pracovných miest/

CLLD

Využitie CLLD v rámci ESF

- zlepšenie vzdelávacieho procesu, podpora pracovných príležitostí a sociálnemu začleneniu znevýhodnených skupín /imigranti, etnické menšiny a marginalizované komunity
- Poskytovanie prístupu k zamestnaniu pre uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom školení prispôsobených potrebám trhu práce
- Zlepšenie udržateľnej integrácie mladých nezamestnaných ľudí

CLLD

- Zníženie miery predčasného ukončenia dochádzky
- Presadzovanie rovnosti medzi mužmi a ženami v prístupe k zamestnaniu a kariérenému postupu
- Rozvoj individuálnych spôsobov integrácie a znovuzapojenia do zamestnania pre ľudí na okraji trhu práce
- Zlepšenie integrácie marginalizovaných komunit
- Podpora sociálnej ekonomiky a sociálnych podnikov

CLLD

Ciele na úspešnú implementáciu CLLD:

- Zvýšenie pokrytia územia MAS
- LEADER /MAS/ nástrojom pre implementáciu komunitne vedeného miestneho rozvoja
- Možnosť čerpať z EPFRV, EFRR a ESF
- Rozšíriť opatrenia na implementáciu ISRÚ – možnosť podporiť všetky sektory

MAS ako konečný prijímateľ

1. *OP Výskum a inovácie*
2. *OP Integrovaná infraštruktúra*
3. *OP Ľudské zdroje zamestnanosť a inklúzia*
4. *OP Kvalita životného prostredia*
5. *Integrovaný ROP*
6. *OP Efektívna verejná správa*
8. *Program rozvoja vidieka*
9. *Rybné hospodárstvo*
10. *OP Európskej územnej spolupráce*

Výsledky CLLD

Želaný efekt:

- Vytváranie nových udržateľných pracovných miest
- Stieranie regionálnych rozdielov
- Zvýšenie záujmu občanov o vlastné územie a ich aktívne zapájanie
- Hospodársky rast
- Ekonomický rast v regiónoch

Aká je realita na Slovensku?

CLLD bude!

LEADER ako povinná jazda v rámci PRV

CLLD ako prioritná os v rámci OP efektívna
verejná správa

O CLLD sa uvažuje ešte v rámci IROP, a OP
Kvalita životného prostredia

Snažíme sa presadiť CLLD do OP Ľudské zdroje,
ale zatiaľ neúspešne

NSS MAS

KONTAKT: Sídlo - poštová adresa

Národná Sieť Slovenských Miestnych Akčných Skupín

Obecný úrad Horná Súča 233,

913 33 Horná Súča

IČO: 42231035

DIČ: 2023271217

Ing. Juraj Ondračka

predseda NSS MAS

Tel. 00421 – 918 500 836

E-mail: predseda.nssmas@gmail.com

Ing. Tomáš Kozolka

podpredseda NSS MAS

Tel. 000421 – 917 767 619

E-mail: kozolka.tomas@gmail.com

Ďakujem za pozornosť

Priestor pre vaše otázky